

622.

Na osnovu čl. 17 i 24 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18 i 63/18) Vlada Crne Gore, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade 14. maja 2020. godine, donijela je

ODLUKA

O IZRADI PLANA GENERALNE REGULACIJE CRNE GORE

("Službeni list Crne Gore", br. 052/20 od 03.06.2020)

Član 1

Pristupa se izradi Plana generalne regulacije Crne Gore (u daljem tekstu: Plan).

Član 2

Plan obuhvata područje:

- 1) Sjevernog regiona koji čine opštine: Andrijevića, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Plužine, Pljevlja, Rožaje, Šavnik i Žabljak;
- 2) Središnjeg regiona koji čine: Glavni grad Podgorica, Prijestonica Cetinje i opštine Danilovgrad i Nikšić;
- 3) Primorskog regiona koji čine opštine: Bar, Budva, Herceg Novi, Kotor, Tivat, Ulcinj, kao i teritorijalno more i isključiva ekonomska zona, u skladu sa Zakonom o moru ("Službeni list CG", broj 17/07);
- 4) Nacionalnog parka "Biogradska gora" koji obuhvata djelove teritorije opština: Kolašin, Mojkovac i Berane;
- 5) Nacionalnog parka "Durmitor" koji obuhvata djelove teritorije opština: Žabljak, Mojkovac, Pljevlja, Plužine i Šavnik;
- 6) Nacionalnog parka "Lovćen" koji obuhvata djelove teritorije opštine Budva i Prijestonice Cetinje;
- 7) Nacionalnog parka "Skadarsko jezero" koji obuhvata djelove teritorije Glavnog grada Podgorica, opštine Bar i Prijestonice Cetinje;
- 8) Nacionalnog parka "Prokletije" koji obuhvata djelove teritorije opština Plav i Gusinje;
- 9) pod zaštitom Organizacije za obrazovanje, nauku i kulturu Ujedinjenih nacija, (u daljem tekstu: UNESCO).

Obuhvat regiona iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana ne odnosi se na područja nacionalnih parkova i područja pod zaštitom UNESCO.

Granice nacionalnih parkova iz stava 1 tač. 4 do 8 ovog člana utvrđene su Zakonom o nacionalnim parkovima ("Službeni list CG", br. 28/14 i 39/16).

Član 3

Za Plan će se raditi strateška procjena uticaja Plana na životnu sredinu u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list RCG", broj 80/05 i "Službeni list CG", br. 59/11 i 52/16).

Član 4

Rok za izradu Plana je 24 mjeseca, od dana potpisivanja ugovora sa rukovodiocem izrade Plana.

Član 5

Sredstva potrebna za izradu Plana, obezbijediće se iz Budžeta Crne Gore sa pozicije organa državne uprave nadležnog za održivi razvoj i turizam (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 6

Ministarstvo je dužno da u postupku izrade Plana ostvari saradnju sa susjednim državama u odnosu na planiranje prostora i područje mora.

Član 7

Plan se izrađuje na osnovu Programskog zadatka, koji je sastavni dio ove odluke.

Član 8

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-2677

Podgorica, 14. maja 2020. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik,

Duško Marković, s.r.

PROGRAMSKI ZADATAK

ZA IZRADU PLANA GENERALNE REGULACIJE CRNE GORE

I UVODNE NAPOMENE

Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18 i 63/18) propisana je nadležnost Države u izradi i donošenju planskih dokumenata, i to Prostornog plana Crne Gore i Plana generalne regulacije Crne Gore.

Poseban fokus politike planiranja je usmjeren na kvalitet planske dokumentacije, a što podrazumijeva: jednovremeno obezbjeđenje kompletne planske dokumentacije za teritoriju cijele Države, propisivanje smjernica za unapređenje kvaliteta izgrađenog prostora i jasnih pravila građenja, veći stepen usklađenosti planskih dokumenata sa sektorskim politikama i sa parametrima održivosti, afirmisanje prostornog identiteta države, davanje adekvatnih i stručnih odgovora na prostorne izazove, afirmaciju regionalnog planiranja i sl.

Planom generalne regulacije Crne Gore (u daljem tekstu: "Plan") će se detaljnije odrediti ciljevi i mjere prostornog i urbanističkog razvoja Crne Gore, koji će uvažiti specifične potrebe koje proizlaze iz regionalnih posebnosti, razraditi ciljeve planiranja prostora i planirati racionalno korišćenje prostora i područja mora, u skladu sa ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno-istorijskim razvojem.

Ovaj planski dokument treba da bude iskaz sveobuhvatnog, sektorskog projektovanja namjene prostora i zaštite temeljnih vrijednosti i resursa - sa održivim razvojem kao krajnjim ciljem i afirmisanjem prostornog identiteta Države.

II PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za izradu i donošenje Odluke o izradi Plana sadržan je u čl. 17 i 24 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18 i 63/18).

Plan se izrađuje u skladu sa članom 25 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata i predstavlja sastavni dio Odluke o izradi planskog dokumenta.

III OBUHVAT I GRANICE PLANA

Plan se radi za cjelokupnu teritoriju države u površini od 13.812 km² sa pripadajućim morskim prostorom u površini od 2.540 km².

Plan obuhvata sjeverni, središnji i primorski region, kao i područje nacionalnih parkova i područje pod zaštitom Organizacije za Plan se izrađuje za sljedeće planske cjeline/područja:

- 1) Primorskog regiona koji čine opštine: Bar, Budva, Herceg Novi, Kotor, Tivat, Ulcinj, kao i teritorijalno more i isključiva ekonomska zona, u skladu sa Zakonom o moru ("Službeni list CG", broj 17/07), izuzimajući dio područja u granicama nacionalnih parkova "Lovćen" i "Skadarsko jezero", kao i područje prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora sa zaštićenom okolinom, koje je pod zaštitom Organizacije za obrazovanje, nauku i kulturu Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu: UNESCO);
- 2) Središnjeg regiona koji čine: Glavni grad Podgorica, Prijestonica Cetinje i opštine Danilovgrad i Nikšić, izuzimajući dio područja u granicama nacionalnih parkova "Lovćen" i "Skadarsko jezero";
- 3) Sjevernog regiona koji čine opštine: Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Plužine, Pljevlja, Rožaje, Šavnik i Žabljak, izuzimajući područje u granicama nacionalnih parkova "Biogradska gora" i "Prokletije", kao i područje Nacionalnog parka "Durmitor", koje je pod zaštitom UNESCO;
- 4) Nacionalnog parka "Biogradska gora" koji obuhvata dijelove teritorije opština: Kolašin, Mojkovac i Berane;
- 5) Nacionalnog parka "Lovćen" koji obuhvata dijelove teritorije Opštine Budva i Prijestonice Cetinje;
- 6) Nacionalnog parka "Skadarsko jezero" koji obuhvata dijelove teritorije Glavnog grada Podgorica, Opštine Bar i Prijestonice Cetinje;
- 7) Nacionalnog parka "Prokletije" koji obuhvata dijelove teritorije opština Plav i Gusinje;

- 8) Nacionalnog parka "Durmitor" koji je pod zaštitom UNESCO i obuhvata dijelove teritorije opština: Žabljak, Mojkovac, Pljevlja, Plužine i Šavnik;
- 9) Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora sa zaštićenom okolinom, koje je pod zaštitom UNESCO, a čije su granice određene Zakonom o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora ("Službeni list CG", br. 056/13 i 013/18) i obuhvataju dijelove opština Kotor, Tivat, Herceg Novi i Prijestonice Cetinje.

IV USLOVI I SMJERNICE PLANSKOG DOKUMENTA VIŠEG REDA I RAZVOJNIH STRATEGIJA

Plan višeg reda - Prostorni plan Crne Gore

Prostorni plan Crne Gore predstavlja osnov za utvrđivanje politike razvoja, uređenja i korišćenja prostora i definisanje pojedinačnih strategija, planova i programa po pojedinim oblastima, uključujući i politike za njihovu realizaciju.

Kako Prostorni plan Crne Gore važi do 2020. godine ("Službeni list CG", br. 24/08 i 44/12) pristupilo se izradi novog planskog dokumenta za naredni dugoročni period, do 2040. godine.

Za potrebe izrade novog Prostornog plana Crne Gore obezbiješeni su adekvatni institucionalno-organizacioni, informatički, istraživački i programski preduslovi, a u sklopu pripremnih aktivnosti Ministarstvo održivog razvoja i turizma je kao naručilac okončalo aktivnosti na izradi baznih studija.

U cilju ispunjavanja zakonske obaveze koja se odnosi na međusobnu usklađenost planskih dokumenata pristupiće se istovremenoj izradi novog Prostornog plana Crne Gore i ovog Plana. Na ovaj način će se obezbijediti njihova međusobna usklađenost i implementacija strateških odredbi Prostornog plana Crne Gore u ovaj Plan.

Pregled relevantnih međunarodnih dokumenata

Međunarodne smernice za urbanističko i teritorijalno planiranje (IGUTP), UN Habitat, donijete su 2015. godine u Nairobiju, Kenija i definišu dvanaest principa urbanog i teritorijalnog planiranja.

Nova urbana agenda (NUA) usvojena je na Konferenciji Ujedinjenih nacija o stanovanju i održivom urbanom razvoju (Habitat III) u Kitu, Ekvador (17-20 oktobar 2016) i ona daje globalni okvir urbanog razvoja za narednih 20 godina, odnosno utvrđuje nove standarde integralnog i održivog razvoja, i sadrži smjernice za održivi urbani razvoj. Donošenjem NUA obaveza država članica je da NUA prenose u sprovedive i participativne urbane politike na nacionalnom i podnacionalnom nivou.

NUA je proizašla iz cilja 11. Agende održivog razvoja 2030 donijete od strane UN u septembru 2015. godine, kao i da cilj 11. "Održivi gradovi i zajednice" teži ka tome da gradovi do 2030. godine budu održivi, otporni, bezbjedni i inkluzivni. Globalni ciljevi održivog razvoja (ukupno ih je 17) su zamijenili UN Milenijumske ciljeve razvoja koji su bili izvedeni iz UN Milenijumske deklaracije 2000. godine.

Pregled relevantnih razvojnih strategija na nacionalnom nivou

U prethodnom periodu usvojen je veći broj strateških dokumenata iz oblasti upravljanja specifičnim aktivnostima koje imaju značajan uticaj na prostor, ekonomski rast i razvoj, kvalitet života i životne sredine. Ovi dokumenti predstavljaju osnovu državnih politika u navedenim oblastima i strateška opredjeljenja na osnovu kojih se formiraju zakoni i podzakonski akti koji uređuju pomenute oblasti. Ovdje će biti navedene strategije sa najvećim uticajem na zakonodavstvo i sistem planiranja prostora i aktivnosti u prostoru. To su:

- Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. utvrđuje principe, strateške ciljeve i mjere za dostizanje dugoročnog održivog razvoja crnogorskog društva, uzimajući u obzir postojeće stanje i preuzete međunarodne obaveze, prioritarno Agendu Ujedinjenih nacija za održivi razvoj do 2030. godine. Riječ je o krovnoj, horizontalnoj i dugoročnoj razvojnoj strategiji Crne Gore, koja se ne odnosi samo na ekonomiju i životnu sredinu, već i na nezamjenljive ljudske resurse i dragocjeni društveni kapital.
- Strategija regionalnog razvoja (2014. godina) Cilj Strategije regionalnog razvoja za period 2014-2020. godine je postizanje ravnomjernijeg socio-ekonomskog razvoja svih jedinica lokalne samouprave i regiona, zasnovanog na konkurentnosti, inovativnosti i zapošljavanju. Najrelevantnije oblasti za ravnomjerniji regionalni razvoj su: saobraćaj i ostala javna infrastruktura; poljoprivreda i ruralni razvoj; energetika; zaštita životne sredine; konkurentnost i inovacije; industrija; turizam i kultura; obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike.
- Nacionalna strategija klimatskih promjena do 2030. godine utvrđuje smjernice i mapu puta prema klimatski otpornom i niskokarbonskom društvu i u okviru tog dokumenta usvojen je i Namjeravani nacionalno utvrđeni doprinos (INDC) Crne Gore za smanjenje emisija gasova staklene bašte.

- Nacionalna strategija Integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore (2015. godina) Nacionalna strategija integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore izrađena je u okviru Programa integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore (CAMP CG) u saradnji Ministarstva održivog razvoja i turizma i Mediteranskog akcionog plana Programa za životnu sredinu Ujedinjenih nacija (UNEP/MAP) i njegovog Centra za regionalne aktivnosti programa prioriternih akcija (PAP/RAC). Na taj način Crna Gora se pridružila porodici mediteranskih država koje integralnim upravljanjem čuvaju specifične vrijednosti i prepoznatljivost svojih obalnih područja. svojih obalnih područja.
- Strategija razvoja turizma Crne Gore do 2020. godine (Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine, 2008) je rezultat sveobuhvatnog procesa revidovanja prethodno ustanovljene strategije - Master plana razvoja turizma Crne Gore iz 2001. godine od strane Ministarstva, uz podršku Saveznog Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj Njemačke (BMZ), Njemačke investicione i razvojne korporacije (DEG) i Njemačke organizacije za tehničku saradnju (GTZ). Strategijom su definisane smjernice za razvoj turizma u smislu dugoročne održivosti, optimiziranju privrednih efekata i smanjenju opterećenja na životnu sredinu.
- Strategija razvoja poljoprivrede (ruralni razvoj) (2017. godina) Cilj Strategije za razvoj poljoprivrede i ruralnih područja 2015-2020 je uspostavljanje okvira za dalji razvoj poljoprivrede i ruralnih područja u Crnoj Gori i njeno usklađivanje sa procesom pristupa EU. Ključna vizija Strategije zasniva se na dva principa: razvoj sektora poljoprivrede koja će biti konkurentna i proizvoditi kvalitetne proizvode i održive izvore prihoda; održiva ruralna područja koja će omogućiti različite privredne mogućnosti i povećati mogućnost zapošljavanja, socijalnu inkluziju i bolji standard života stanovništva u ruralnom području.
- Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore u periodu 2019-2035. godine utvrđuje stanje u oblastima transporta, definiše infrastrukturne, organizacione i operativne ciljeve razvoja transportnog sistema, koji se realizuju kroz oročene i dugoročne planove implementacije
- Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine (Bijela knjiga) obrađuje sve potencijale koji spadaju u sektor energetike i to: ugalj, nafta i gas, elektroenergetika, daljinsko grijanje, energetska efikasnost, obnovljivi izvori energije itd.
- Strategija pametne specijalizacije Crne Gore 2019-2024 je nacionalna ili regionalna inovaciona strategija koja utvrđuje prioritete razvoja, čiji je cilj izgradnja konkurentne prednosti kroz povezivanje sopstvenih snaga u istraživanju i inovacijama s potrebama privrede, odgovarajući na koherentan način na rastuće mogućnosti i razvoj tržišta, a čime se izbjegava preklapanje i fragmentacija politika. Pametna specijalizacija kao ključni element politike razvoja povećava konkurentnost ekonomije koncentrišući i povezujući istraživačko-inovacione resurse s ograničenim brojem determinisanih prioriternih privrednih oblasti. Takođe, strategija ovoga tipa treba da maksimalno iskoristi komparativne prednosti zemlje ili regiona kroz podsticanje inovacija, na taj način doprinoseći ekonomskom rastu i ukupnom napretku društva.
- Državni plan upravljanja otpadom Crne Gore za period od 2014-2020. godine je izrađen u sklopu priprema Nacionalne strategije upravljanja otpadom, nekoliko lokalnih planova upravljanje otpadom i sprovođenja raznih analitičkih i aktivnosti razvoja kapaciteta vezanih za upravljanje otpadom u Crnoj Gori.
- Strategija biodiverziteta sa akcionim planom za period 2016-2020. godine formuliše osnovna načela, kao i dugoročne i operativne ciljeve zaštite biodiverziteta. Identifikovana su posebno značajna pitanja za zaštitu biodiverziteta i njegovo održivo korišćenje, a tiču se sektora turizma, prostornog planiranja i infrastrukture. U Strategiji su posebno izdvojene prijeteće i faktori ugrožavanja biološkog diverziteta.
- Strategija upravljanja vodama osigurava kontinuitet u dugoročnom planiranju funkcionisanja sektora voda, na principu održivog razvoja, odnosno, obavljanje vodne djelatnosti u njenim osnovnim oblastima (uređenje i korištenje voda, zaštita voda od zagađivanja i uređenje vodotoka i zaštita od štetnog djelovanja voda) i definišu se ostali poslovi i aktivnosti neophodni za funkcionisanje i razvoj vodne djelatnosti (finansiranje, monitoring i dr.)
- Nacionalna šumarska strategija sa planom razvoja šuma i šumarstva 2014 - 2023. godine definiše ciljeve koji se odnose na šume kao ekosistem i prirodni resurs i na ekonomski sektor šumarstva i drvne industrije.
- Strategija ribarstva Crne Gore daje opšti strateški okvir, identifikujući ključne korake koje Crna Gora namjerava da preduzme kako bi se pripremila za potpuno ispunjavanje svojih obaveza koje proističu iz Zajedničke ribarske politike u periodu od 2015-2020. godine.

Strateški okvir u oblasti planiranja mora

Prilikom izrade Plana neophodno je uzeti u obzir rezultate Projekta "Primjena ekosistemskog pristupa u Jadranskom moru kroz planiranje prostora morskog područja" - Projekta GEF Adriatik u kontekstu ispunjavanja obaveza u okviru sprovođenja Barselonske konvencije i njenog Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjem, te sprovođenja Direktive Evropske komisije o uspostavljanju okvira za planiranje područja mora.

Naime, zbog porasta broja i opsega aktivnosti na moru i njihovog uticaja na stanje morske sredine, prostorno planiranje morskog područja, kao ekvivalent i ekstenzija kopnenog planiranja, sve više postaje nužnost. Iskustva i metode iz prostornog planiranja kopna nisu u cijelosti primjenjiva na more zbog složenijeg karaktera morskih područja (trodimenzionalnost, višenamjensko korišćenje) pa je stoga nužno razvijati odgovarajuće pristupe i prilagođene tehnike i alate.

Prema nadležnoj EU direktivi (2014/89/EU) prostorno planiranje morskog područja označava proces u kojem nadležna tijela relevantne države članice analiziraju i organizuju ljudske aktivnosti u morskim područjima radi ostvarivanja ekoloških, privrednih i društvenih ciljeva. Planiranje morskog područja definiše se kao sveobuhvatan proces temeljen na ekosistemskom pristupu, koji omogućava objektivian i transparentan razmještaj ljudskih aktivnosti, kako u prostoru tako i u vremenu, i to tako da se i budućim generacijama omogući uživanje u ekološkim, ekonomskim i kulturnim uslugama koje pružaju mora i okeani.

Najveći izazov pri prostornom planiranju morskog područja, kao i na kopnu, je to što je potrebno uskladiti različite ciljeve upravljanja prostorom, vodeći se pritom načelima ekosistemskog pristupa.

Može se reći da je planiranje morskog područja, kao ekstenzija kopnenog planiranja, jedan od preduslova za dostizanje ciljeva integralnog upravljanja obalnim područjem, a u slučaju Crne Gore i integralnim planiranjem uopšte.

Izrada ovog Plana predstavlja zapravo idealne uslove, gdje će oba prostora, morski i kopneni, po prvi put biti predmet jedinstvene planerske intervencije.

V SMJERNICE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

U skladu sa članom 24 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata u procesu pripreme Odluke i Programskog zadatka za izradu Plana generalne regulacije Crne Gore dostavile su smjernice sljedeće jedinice lokalne samouprave:

- Glavni grad Podgorica - dopis broj 104-2328/20 od 19.12.2018. godine;
- Prijestonica Cetinje - dopis broj 104-2328/24 od 25.12.2018. godine;
- Berane - dopis broj 104-2328/16 od 17.12.2018. godine;
- Budva - dopis broj 104-2328/23 od 24.12.2018. godine;
- Danilovgrad - dopis broj 104-2328/22 od 21.12.2018. godine;
- Herceg Novi - dopis broj 104-2328/26-2018 od 04.01.2019. godine, broj 104-2328/27-2018 od 14.01.2019. godine i broj 104-2328/29-2018 od 01.03.2019. godine;
- Mojkovac - dopis broj 104-2328/21 od 20.12.2018. godine;
- Petnjica - dopis broj 104-2328/17 od 18.12.2018. godine;
- Pljevlja - dopis broj 104-2328/18 od 19.12.2018. godine;
- Plužine - dopis broj 104-2328/15 od 17.12.2018. godine;
- Šavnik - dopis broj 104-2328/25 od 26.12.2018. godine;
- Tivat - dopis broj 104-2328/30-2018 od 10.02.2020. godine;
- Ulcinj - dopis broj 104-2328/28-2018 od 31.01.2019. godine.

Dostavljene smjernice lokalnih samouprava poslužiće kao polazni osnov za izradu analize postojećeg stanja organizacije, uređenja i korišćenja prostora, ali i kao preporuke za definisanje specifičnih planskih prioriteta i strateških usmjerenja lokalnih samouprava.

Sve lokalne samouprave, ne ograničavajući se samo na dostavljene smjernice, imaće tokom cjelokupnog procesa izrade ovog Plana mogućnost direktnog učešća u kreiranju politike prostornog razvoja na teritorijama svojih opština i to neposrednim učešćem u radnom timu koji će izrađivati planski dokument, kao i u Savjetu za reviziju planskog dokumenta.

VI PRINCIPI, VIZIJA I CILJEVI PLANIRANJA, KORIŠĆENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

Dva od 12 principa urbanog i teritorijalnog planiranja definisanih prema IGUTP, a koje treba uvažiti prilikom izrade ovog Plana, odnose se na urbanu politiku i upravljanje, a to su:

- Urbanističko i prostorno planiranje je više nego tehnički alat, to je integrativan i participativan proces odlučivanja koji se bavi suprotstavljenim interesima, povezan sa zajedničkom vizijom, opštom strategijom razvoja i nacionalnim, regionalnim i lokalnim urbanim politikama;

- Urbanističko i prostorno planiranje predstavlja ključnu komponentu obnove grada, paradigmu upravljanja, koja promoviše lokalnu demokratiju, participaciju i inkluziju, transparentnost i odgovornost, a sve u cilju obezbjeđivanja održive urbanizacije i prostornog kvaliteta.

Prema Novoj urbanoj agendi, treba se voditi sljedećim međusobno povezanim principima:

- obezbijediti održivu i inkluzivnu urbanu ekonomiju;
- obezbijediti održivost životne sredine;
- ne zapostaviti nikoga, putem suzbijanja siromaštva u svim svojim oblicima i dimenzijama.

Vizija razvoja Crne Gore treba da teži ostvarivanju evropske vizije koja podrazumijeva prostornu integraciju gradova i regija (teritorija) kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećale koristi u pogledu: socijalne kohezije i solidarnosti, ekonomske integracije, ekološke povezanosti i kulturne raznovrsnosti.

Značaj Plana nameće obavezu da se precizno postave ciljevi, koncept i strategija razvoja svih segmenata - od prirodnih faktora, preko stvorenih dobara, do svih funkcija koje se odvijaju u prostoru, te ukupnih društveno-ekonomskih efekata koji će se postići.

Osnovni cilj i zadatak Plana je stvaranje planskog i formalnog osnova za obezbjeđenje održivog razvoja, koji predstavlja jedan od najvažnijih izazova politike uređenja prostora.

Globalni cilj održivog razvoja, definisan u Agendi 2030, pod rednim brojem 11: Učiniti gradove i ljudska naselja inkluzivnim, bezbjednim, otpornim i održivim, univerzalan je za sve zemlje, pa i Crnu Goru, i on poziva na rješavanje zajedničkih urbanih izazova. Ovaj cilj, ne izuzimajući ni sve ostale Globalne ciljeve održivog razvoja, mora biti dosljedno sproveden kroz planske mjere ovog Plana. Učiniti gradove bezbjednim i održivim znači obezbijediti sigurno i pristupačno stanovanje i uređenje siromašnih naselja. Isto tako, podrazumijeva i investicije u javni prevoz, veći broj zelenih površina i bolje urbanističko planiranje i upravljanje na način koji omogućava učešće i angažovanje svih.

Podciljevi, definisani u odnosu na cilj 11. su:

- p1 - osigurati da svi imaju pristup adekvatnom, bezbjednom i jeftinom smještaju i osnovnim uslugama te unaprijediti uslove u nekihijenskim naseljima (do 2030. godine);
- p2 - omogućiti pristup bezbjednim, jeftinim, pristupačnim i održivim transportnim sistemima za sve, unaprjeđujući bezbednost na putevima, prije svega proširivanjem obima javnog prevoza, uz obraćanje posebne pažnje na potrebe onih koji se nalaze u ranjivim situacijama, žena, djece, osoba sa invaliditetom i starijih lica (do 2030. godine);
- p3 - u svim zemljama unaprijediti inkluzivnu i održivu urbanizaciju i kapacitete za participativno, integrisano i održivo planiranje ljudskih naselja i za upravljanje njima (do 2030. godine);
- p4 - pojačati napore da se zaštiti i obezbijedi svjetska kulturna i prirodna baština;
- p5 - značajno smanjiti broj smrtnih slučajeva i broj ugroženih ljudi te znatno smanjiti ekonomske gubitke do kojih dovode elementarne nepogode, između ostalog i one povezane sa vodom, usmjeravajući pažnju na zaštitu siromašnih i onih u ugroženim situacijama (do 2030. godine);
- p6 - smanjiti štetan uticaj gradova na životnu sredinu mjeren po glavi stanovnika, između ostalog i tako što će se posebna pažnja posvetiti kvalitetu vazduha i upravljanju otpadom na opštinskom i drugim nivoima (do 2030. godine);
- p7- omogućiti univerzalni pristup bezbjednim, inkluzivnim i pristupačnim zelenim i javnim površinama, posebno za žene i djecu, starija lica i osobe sa invaliditetom (do 2030. godine);
- p8 - podržati pozitivne ekonomske, socijalne i ekološke veze između urbanih, perifernih urbanih i ruralnih oblasti osnaživanjem nacionalnog i regionalnog planiranja razvoja;
- p9 - znatno povećati broj gradova i ljudskih naselja koji usvajaju i primjenjuju integrisane politike i planove u smislu inkluzije, efikasnosti resursa, ublažavanja klimatskih promjena i prilagođavanja klimatskim promjenama, otpornosti na elementarne nepogode, odnosno koji razvijaju i implementiraju, u skladu sa Sendai okvirom za redukciju rizika od katastrofa (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030[36]), sveobuhvatno upravljanje rizicima od elementarnih nepogoda na svim nivoima (do 2020. godine);
- p10 - podržati najnerazvijenije zemlje, između ostalog i kroz finansijsku i tehničku pomoć, u izgradnji održivih i otpornih zgrada za koje se koriste lokalni materijali.

Iz globalnog cilja 11. održivog razvoja, proistekla je Nova urbana agenda, i ona ukazuje na potrebu ostvarivanja sljedećih ciljeva urbanog razvoja:

- održivi urbani razvoj u kontekstu socijalne inkluzije i suzbijanja siromaštva;
- održiv i inkluzivan urbani prosperitet i šanse za sve;
- ekološki održiv i otporan urbani razvoj.

Shodno naprijed navedenom, opšti ciljevi Plana odnose se na dosljedno ispunjavanje Globalnih ciljeva održivog razvoja i Nove urbane agende, kroz: očuvanje prostora za dobrobit sadašnjih i budućih generacija, obezbjeđenje održivog korišćenja prirodnih resursa u kontekstu očuvanja cjelovitosti ekosistema, predjela i geomorfologije, sprječavanje i/ili ublažavanje uticaja prirodnih rizika i klimatskih promjena, koji mogu biti uzrokovani prirodnim ili ljudskim aktivnostima.

Posebni ciljevi izrade Plana su da se jasno utvrde prirodni i stvoreni razvojni potencijali, optimalna namjena površina kopna i mora, kao i mehanizmi održivog razvoja uz optimalno korišćenje svih pogodnosti prostora, dajući tako doprinos ukupnom socio-ekonomskom razvoju Crne Gore.

Plan treba da obezbijedi ispunjavanje ključnih principa razvoja koji se manifestuju kroz ublažavanja regionalnih razlika, očuvanje i unapređenje kvaliteta i identiteta prostora, kao i zaštitu životne sredine.

To će se ostvariti kroz sljedeće, predložene, mjere koje u procesu izrade Plana mogu biti proširene i unaprijeđene:

- Promovisanje umjerenog policentričnog razvoja koji razvija gradska jezgra, ali unaprijedjuje i prigradske centre i rubne gradske zone;
- Afirmisanje urbane obnove - prostorne transformacije gradske strukture, kroz planske mjere koje će inicirati konkretne aktivnosti opština i države (urbana rekonstrukcija i sanacija, uređenje javnih površina, ozelenjavanje, uređenje fasada u gradskim jezgrima);
- Usmjeravanje razvojnih aktivnosti na brown field lokacije - napuštena ili zapuštena gradska područja, infrastrukturno povezana, ali neiskorištena;
- Unapređivanje vitalnosti i privlačnosti ruralnog prostora;
- Plansko očuvanje identiteta crnogorskog prostora koje zahtijeva temeljnu valorizaciju prostora, prirodnih fenomena i kulturnog pejzaža koje je neophodno zaštititi kao prirodne i stvorene elemente i nosioce urbanog identiteta. Planska zaštita i očuvanje tih područja uključuje prepoznavanje mogućih načina korišćenja kako bi se primjereno iskoristili njihovi potencijali;
- Plansko očuvanje i unapređenje zaštićenih prirodnih područja koje zahtijeva dosljedan odnos prema principima zaštite, ali i vrlo promišljen, restriktivan pristup korišćenju tih prostora u turističke svrhe;
- Afirmisanje značaja javnog prostora kako bi se došlo do što kvalitetnijih urbanističkih i arhitektonskih rješenja, sa posebnim akcentom na vizuelnu usklađenost sa urbanim okruženjem, socijalnu inkluziju, energetska efikasnost i principe zaštite prirodnog i kulturnog nasljeđa.

Krajnji rezultat će biti regulacioni planski dokument koji će biti usklađen sa međunarodnim i nacionalnim standardima, a koji će definisati buduću organizaciju i uređenje prostora za teritoriju čitave države u narednih 10 godina i dati raspored zona i funkcija za konkretne namjene, kao i zajedničke standarde korišćenja, te uslove i smjernice za njegovu direktnu implementaciju ili dalju razradu.

Kroz izradu Plana treba preispitati rješenja data postojećom planskom dokumentacijom donijetom u skladu sa ranije važećom zakonskom regulativom u oblasti uređenja prostora, definisati način uređenja prostora i korišćenja građevinskog zemljišta, trase koridora i kapacitete za infrastrukturu, uspostaviti pravila za uređenje i građenje i dati smjernice za zaštitu životne sredine.

VII METODOLOŠKI PRISTUP

Pri izradi Plana treba u potpunosti primijeniti odredbe Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, kako u pogledu propisanog sadržaja, tako i u pogledu nivoa detaljnosti i obima obrade Plana.

Za centar jedinice lokalne samouprave Plan obavezno sadrži detaljno urbanističko rješenje koje nudi urbanističko tehničke uslove za realizaciju planskog rješenja, a u cilju podsticanja prostornog i održivog razvoja seoskih područja, Plan obavezno sadrži i osnove uređenja seoskih područja.

Bliži sadržaj i forma planskog dokumenta, kriterijumi namjene površina, elementi urbanističke regulacije, jedinstveni grafički simboli i ostali potrebni sadržaj biće propisan inoviranim Pravilnikom.

Plan se izrađuje u skladu sa Pravilnikom o metodologiji izrade planskog dokumenta i bližem načinu organizacije prethodnog učešća javnosti ("Službeni list CG", broj 88/17), kroz sljedeće faze:

- analizu postojećeg stanja organizacije, uređenja i korišćenja prostora;
- izradu koncepta planskog dokumenta;
- organizaciju prethodnog učešća javnosti;
- izradu nacerta planskog dokumenta;
- sprovođenje javne rasprave;

- izradu predloga planskog dokumenta.

U cilju definisanja polaznog osnova za izradu Analize postojećeg stanja organizacije, uređenja i korišćenja prostora za nivo lokalne samouprave, a u skladu sa članom 24 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata u procesu pripreme ovog Programskog zadatka, lokalne samouprave imale su priliku da dostave svoje smjernice. U predviđenom roku, smjernice su dostavljene od strane Glavnog grada Podgorice, Prijestonice Cetinja, kao i opština Berane, Budva, Danilovgrad, Herceg Novi, Mojkovac, Petnjica, Pljevlja, Plužine, Šavnik i Ulcinj, i navedene smjernice su sastavni dio ovog Programskog zadatka.

Plan generalne regulacije Crne Gore izrađuje se kao jedinstveni dokument za teritoriju cijele države, a metodološki se razrađuje na način da se za svaki od regiona - sjeverni, središnji i južni, kao i za teritoriju svakog nacionalnog parka ili zone pod zaštitom UNESCO razrađuje koncept po metodologiji izrade regionalnog plana.

Konceptom razvoja svakog od regiona, nacionalnog parka ili zone pod zaštitom UNESCO razrađuju se:

1) polazne osnove:

- obuhvat i opis granica područja za koje se koncept izrađuje;
- obaveze, uslove i smjernice iz Prostornog plana Crne Gore i drugih razvojnih dokumenata;
- skraćeni prikaz i ocjena postojećeg stanja (potencijali, ograničenja, SWOT analiza);

2) vizija, principi i ciljevi regionalnog prostornog razvoja:

- vizija i principi;
- opšti i posebni ciljevi;
- ciljevi razvoja po pojedinim oblastima.

3) varijantna rješenja opšte koncepcije prostornog razvoja, prikazane po oblastima:

- prirodni sistemi i resursi;
- stanovništvo, naselja i javne službe;
- privredne djelatnosti i turizam;
- saobraćaj i infrastrukturni sistemi;
- životna sredina, predijeli, prirodna i kulturna dobra;
- međuregionalne funkcionalne veze i prekogranična saradnja;
- korišćenje i osnovna namjena prostora;
- SWOT analiza.

Plan se izrađuje na topografskim kartama razmjere 1:50.000, 1:25.000 i 1:5.000 i topografsko katastarskim planovima razmjere 1:2.500 i 1:1.000 za zone u kojima se radi detaljno urbanističko rješenje.

Plan se izrađuje na kartama, topografsko-katastarskim planovima i katastrima vodova u digitalnoj formi i georeferenciranim ortofoto podlogama, a prezentira na kartama i topografsko-katastarskim planovima u analognoj formi izrađenim na papirnoj podlozi i isti moraju biti identični po sadržaju.

Plan, po utvrđenim fazama i za definisane segmente, treba da bude urađen i prezentovan u analognom i digitalnom formatu. Digitalni oblik - za tekstualni dio u standardu Microsoft Word i PDF formatu, a grafički u standardu Auto Cad i GIS formatu.

Analogne i digitalne forme geodetsko-katastarskih planova moraju biti ovjerene od strane organa uprave nadležnog za poslove katastra.

VIII KONCEPTUALNI OKVIR PLANIRANJA, KORIŠĆENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PLANSKOG PODRUČJA SA STRUKTUROM OSNOVNIH NAMJENA POVRŠINA I KORIŠĆENJA ZEMLJIŠTA

Razvojni procesi u Crnoj Gori i dalje ukazuju na izražene regionalne razlike, što nameće potrebu za redefinisanjem dosadašnjih modela u prostornom planiranju, a podstiče nove modele integralnog upravljanja prostorom u skladu sa državnim interesima. Upravo zbog toga, od Rukovodioca izrade Plana očekuje se da ponudi koncept integralnog prostornog i funkcionalnog sagledavanja teritorije cijele države, bazirajući ga na prethodno definisanim principima, viziji i ciljevima planiranja, korišćenja, uređenja i zaštite prostora.

Evropske integracije, ali i potpisani međunarodni sporazumi nameću nove obaveze savremenog prostornog razvoja, posebno u oblasti poštovanja ne samo evropskih regionalnih politika, već i globalnih ciljeva održivog razvoja, a sve sa intencijom smanjenja razlike između interesa i potencijala.

Viši stepen održivosti podrazumijeva, između ostalog, i aktiviranje prostornih rezervi unutar postojećih naselja, njihov organski rast i kontrolu disperzne i nepovezane izgradnje duž saobraćajnica, u predgrađima naselja, kao i

duž obale. Upravo su ovo neki od ključnih problema prostornog razvoja u Crnoj Gori, nažalost, još uvijek nedovoljno identifikovanih u dosadašnjoj planskoj dokumentaciji, pa samim tim, veoma primjetni u prostoru.

Kako bi se definisani ciljevi ispunili, konceptualni okvir Plana treba da slijedi koncept policentrizma koji je razrađen i kroz prethodni Prostorni plana Crne Gore do 2020. godine, a koji je na najbolji način pokrenuo potencijale prostora Crne Gore i njenih urbanih centara. Ovakav koncept aktuelan je kako na evropskom, tako i na regionalnom nivou. Primjenom policentričnog modela se postiže uravnoteženi prostorni razvoj, podiže atraktivnost područja/regiona i poboljšavaju njegove šanse na globalnom nivou.

Osnovni potencijal ovakvog, u suštini regionalnog, pristupa je mogućnost efikasnog grupisanja dobara i aktivnosti koje se nalaze širom regiona. Postizanjem uravnoteženog i promišljeno definisanog rasporeda različitih funkcija u prostoru, omogućava se rješavanje problema nezaposlenosti i poboljšava pokretljivost radne snage na regionalnom nivou. Istovremeno, razvoj infrastrukture, posebno saobraćajne, povećava dostupnost glavnim regionalnim centrima, kao i stambenim i poslovnim zonama. Policentričnost regiona podstiče i plodotvornu saradnju između gradova. Ovakva situacija utiče na podizanje nivoa usluga, poslovanja, a posljedično, i na kvalitet života - kroz brojne mogućnosti za obrazovanje, kulturu, rekreaciju i brigu o životnoj sredini.

Jedna od pozitivnih strana ovakvog pristupa je, svakako, i prostorna raznolikost. Naime, primjenom određenih koordinisanih strategija u sklopu regiona, postići će se dobri rezultati u očuvanju autentičnosti urbanih i ruralnih prostora, kao i unaprjeđenje mreža otvorenih prostora.

Naravno, da bi policentrični model uspješno funkcionisao moraju biti ispunjeni određeni uslovi i formiran jasan institucionalni okvir koji bi obuhvatao prostorni, funkcionalni, ekonomski, politički, kulturni i socijalni aspekt jednog regiona, pri čemu bi pažnja bila posvećena i strateškom umrežavanju, liderstvu i spoljnim odnosima.

Razvoj Crne Gore kao policentričnog regiona bio bi od velike važnosti posebno za manje urbane centre, koji bi posmatrani prostor približili održivosti okruženja, ekonomskoj konkurentnosti i socijalnoj koheziji. Naime, povezani na ovaj način oni, kao jedan specifičan sistem, postaju konkurentni i nalaze svoje mjesto na regionalnoj i trans-regionalnoj sceni.

Struktura osnovnih namjena površina i korišćenja zemljišta

Na osnovu analize raspoložive prostorno-planske dokumentacije jedinica lokalne samouprave (PUP), ali i na osnovu državnih strategija i drugih važećih dokumenata (MONSTAT, Mapa resursa Crne Gore) dolazi se do podatka da nivou države, najveći udio čine šume sa 52.69%, zatim poljoprivredne površine sa 23.72%, ostale prirodne površine sa 12.53% i naselja sa 4.58%. Sve ostale površine (infrastruktura, površine za eksploataciju mineralnih bogatstava, površine posebne namjene itd.) čine 6.49% teritorije Crne Gore.

Budući da postojeći prostorni razmještaj pojedinih naselja i sadržaja favorizuje jačanje centraliteta pojedinih punktova, a naročito Glavnog grada Podgorice i primorskih gradova, a dodatno destimuliše razvoj ionako nedovoljno razvijenih dijelova države, prioriteta daljeg razvoja treba da budu usmjereni na veću decentralizaciju sadržaja i aktivnosti, kako u pogledu pojedinih naselja, tako i na nivou regiona. Cilj ovakvog pristupa treba da bude oslobađanje pritiska na Glavni grad Podgoricu, koji podrazumijeva njegov dalji optimalni razvoj i ravnomjernija distribucija aktivnosti na nivou cjelokupnog prostora Crne Gore. U tom smislu neophodno je obezbijediti:

- Jačanje pojedinih punktova - centara kroz preuzimanje dijela administrativno-upravnih funkcija;
- Formiranje novih ili jačanje postojećih specijalizovanih centara koji bi, posljedično, formirali širu zonu naselja koji ka njemu gravitiraju i proširili uticaj na čitav prostor opštine, regiona i države.

Potrebno je postići uslove za uravnoteženiji razvoj mreže naselja prema raspoloživim potencijalima, potrebama, prednostima i mogućnostima područja. Na taj način moguće je ublažiti disproporcije između naselja i u većoj mjeri afirmisati potencijale svakog područja ponaosob.

Bez ulaganja u infrastrukturu i putnu mrežu, neracionalno je očekivati ikakav pomak u razvoju i zadovoljavajućem nivou funkcionisanja naselja, što treba da bude prioritetan cilj i zadatak prije svega opština, ali i države.

Razvoj specijalizovanih centara (poslovnih, zdravstvenih, turističkih, rekreativnih, administrativno-upravnih, obrazovnih, itd.) predstavlja, takođe, jedan od prioriteta razvoja i adekvatne distribucije centralnih sadržaja, s obzirom na karakteristike pojedinih područja, kao i na već započete trendove razvoja.

Imajući u vidu velike depopulacione trendove, naročito u Sjevernom regionu, kao i u perifernim područjima, zadržavanje mlade i radno sposobne populacije, kao i promjena karaktera (iz emigracionog u imigracioni) pojedinih naselja sa evidentnim potencijalima, moguća je isključivo uz razvoj različitih oblika privredivanja, a posljedično i tercijarnih djelatnosti, uz neophodan razvoj objekata društvenog standarda (obrazovanja, dječije zaštite, kulture, sporta i rekreacije).

Od strateške važnosti je razvoj saobraćajnog sistema u cilju povezivanja sa Evropom i Mediteranskim zemljama, izgradnja mreže budućih autoputeva, modernizacija i rekonstrukcija željezničkog saobraćaja,

poboljšanje povezanosti vazdušnim saobraćajem Crne Gore sa ostalim evropskim zemljama, aktiviranje i dalji insistiranje na povećavanju intenziteta vodenog saobraćaja naročito u domenu transporta roba;

Imajući u vidu značaj komunalnog uređenja i opremanja građevinskog zemljišta, njegovu upotrebnu vrijednost i značaj za razvoj i unapređenje svake zajednice, kao prioritetan zadatak se nameće racionalno i efikasno gazdovanje ovim javnim dobrima. To se može postići unapređenjem infrastrukturnih sistema, usavršavanjem tehnika, jačanjem i proširenjem nacionalnih sistema komunalne opremljenosti i održavanja, uz neophodno saniranje stanja najugroženijih prostora (crnih tačaka).

IX STRATEŠKA PROCJENA UTICAJA PLANA NA ŽIVOTNU SREDINU

Paralelno sa izradom Plana obavezno je sprovođenje postupka strateške procjene uticaja predmetnog plana na životnu sredinu (u daljem tekstu: SPU), a u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list RCG", broj 80/05 i "Službeni list CG", br. 59/11 i 52/16). Sprovođenje postupka podrazumjeva izradu Izvještaja o strateškoj procjeni kojim će biti opisani i procijenjeni mogući značajni uticaji na životnu sredinu do kojih može doći realizacijom plana i programa, propisane mjere zaštite, te razmatrana varijantna rješenja uz vođenje računa o ciljevima i kriterijuma zaštite životne sredine.

Cilj sprovođenja postupka strateške procjene je obezbjeđivanje da pitanja životne sredine i zdravlja ljudi budu u potpunosti uzeta u obzir i initegrisana tokom pripreme plana, te da se na osnovu istih i kroz razmatranje više varijantnih rješenja izabere najprihvatljivije sa aspekta zaštite životne sredine.

Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu mora biti urađen u skladu sa članom 15 Zakona o strateškoj procjeni, kojim je definisan njegov sadržaj. Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja Plana na životnu sredinu (u daljem tekstu Izvještaj o SPU) je ključni dokument koji procjenjuje moguće negativne i pozitivne uticaje, razmatra varijantna rješenja (u cilju eliminisanja ili smanjenja mogućih negativnih uticaja) i predlaže adekvatne mjere zaštite.

Imajući u vidu da izrada Izvještaja o SPU podrazumijeva korišćenje velikog broja podataka, definisanje ciljeva i procjenu mogućih uticaja, neophodno je postupak strateške procjene uticaja na životnu sredinu harmonizovati sa izradom. Shodno tome postupak izrade strateške procjene uticaja na životnu sredinu mora se sprovoditi paralelno sa postupkom izrade Plana, kako bi se na taj način blagovremeno integrisali prikupljeni podaci i varijantna rješenja sa adekvatnim mjerama zaštite. Rezultati dobijeni u Izvještaju o SPU inkorporiraju se u planski dokument.

Izvještaj o SPU treba da sadrži sljedeće podatke:

- kratak pregled sadržaja i glavnih ciljeva Plana i odnos prema drugim planovima i programima;
- opis postojećeg stanja životne sredine i njenog mogućeg razvoja ukoliko se Plan ne realizuje;
- identifikaciju područja za koja postoji mogućnost da budu izložena značajnom riziku i karakteristika životne sredine u tim područjima;
- postojeće probleme u pogledu životne sredine u vezi sa Planom, uključujući naročito one koje se odnose na oblasti koje su posebno značajne za životnu sredinu, kao što su staništa divljeg biljnog i životinjskog svijeta sa aspekta njihovog očuvanja, posebno zaštićena područja, nacionalne parkove, morsko dobro;
- opšte i posebne ciljeve zaštite životne sredine ustanovljene na državnom ili međunarodnom nivou koji su od značaja za Plan i način na koji su ovi ciljevi, kao i svi ostali aspekti od značaja za životnu sredinu, bili uzeti u razmatranje u procesu pripreme;
- moguće značajne posljedice po zdravlje ljudi i životnu sredinu, uključujući faktore kao što su: biološka raznovrsnost, fauna, flora, zemljište, zaštita voda i morskih ekosistema, zaštita vazduha, klimatski činioci, koji utiču na klimatske promjene, materijalni resursi, kulturno nasljeđe, uključujući arhitektonsko i arheološko nasljeđe, ekonomsko-socijalni uticaji, pejzaž i međusobni odnos ovih faktora;
- mjere predviđene u cilju sprječavanja, smanjenja ili otklanjanja, u najvećoj mogućoj mjeri, značajnog negativnog uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu do koga dovodi realizacija Plana;
- pregled razloga koji su poslužili kao osnova za izbor Plana, sa aspekta razmatranih varijantnih rješenja, kao i opis načina procjene, uključujući i eventualne teškoće do kojih se prilikom formulisanja traženih podataka došlo;
- prikaz mogućih značajnih prekograničnih uticaja na životnu sredinu;
- opis programa praćenja stanja životne sredine, uključujući i zdravlje ljudi u toku realizacije Plana (monitoring: korišćenje postojećih sistema monitoringa, preporuke za dodatne zadatke monitoringa);
- zaključke i preporuke do kojih se došlo tokom izrade Izvještaja o SPU predstavljene na način razumljiv javnosti.

X STUDIJA ZAŠTITE KULTURNIH DOBARA I PROCJENA UTICAJA NA BAŠTINU - HIA

Pri izradi Plana izvršiće se njegovo usklađivanje sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara ("Službeni list CG", br. 49/10, 40/11 i 44/17) u pogledu studije zaštite kulturnih dobara, kao i sa Zakonom o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora ("Službeni list CG", br. 56/13 i 13/18) u pogledu procjene uticaja na baštinu, za cjelokupno prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora sa zaštićenom okolinom.

XI OBAVEZE RUKOVODIOCA I STRUČNOG TIMA ZA IZRADU PLANA

Rukovodilac izrade Plana odgovoran je za usklađenost planskog dokumenta sa Zakonom i vrši poslove koordinacije na izradi.

Rukovodilac izrade određuje stručni tim za izradu planskog dokumenta, uz saglasnost Ministarstva.

Stručni tim za izradu Plana čine:

- Stručni tim za Sjeverni region;
- Stručni tim za Središnji region;
- Stručni tim za Primorski region;
- Stručni tim za nacionalne parkove;
- Stručni tim za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora sa zaštićenom okolinom.

Sastav svakog pojedinačnog stručnog tima čine:

- koordinator izrade koji rukovodi stručnim timom - prostorni planer ili arhitekta koji ima najmanje 10 godina radnog iskustva na poslovima prostornog/urbanističkog planiranja;
- prostorni planer ili arhitekta koji ima najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima prostornog planiranja;
- arhitekta koji ima najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima urbanističkog planiranja;
- diplomirani inženjer građevine - smjer saobraćaj ili diplomirani inženjer saobraćaja koji ima najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima planiranja saobraćajne infrastrukture;
- diplomirani inženjer građevinarstva - smjer hidrotehnike, koji ima najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima planiranja hidrotehničkih sistema;
- diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer energetike, ili diplomirani inženjer mašinstva smjer energetike koji ima najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima planiranja energetske sistema;
- diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer elektronika, telekomunikacije i računari, koji ima najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima planiranja telekomunikacionih računarskih sistema;
- diplomirani inženjer šumarstva - odsjek pejzažna arhitektura koji ima najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima prostornog/urbanističkog planiranja;
- diplomirani ekonomista, koji ima najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima prostornog/urbanističkog planiranja;
- predstavnik jedinice lokalne samouprave za čiju teritoriju se izrađuje planski dokument.

Koordinator Stručnog tima za nacionalne parkove, pored uslova definisanih stavom 4 ovog člana, mora imati iskustvo u rukovođenju izradom najmanje jednog planskog dokumenta za zaštićena prirodna područja.

Stručni tim za nacionalne parkove, pored članova definisanih stavom 4 ovog člana, mora imati i diplomiranog biologa, koji ima najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima prostornog/urbanističkog planiranja;

Koordinator Stručnog tima za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora sa zaštićenom okolinom, pored uslova definisanih stavom 4 ovog člana, mora imati iskustvo u rukovođenju izradom najmanje jednog planskog dokumenta u području pod zaštitom UNESCO.

Stručni tim za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora sa zaštićenom okolinom, pored članova definisanih stavom 4 ovog člana, mora imati i arhitektu-konzervatora, koji ima najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima prostornog/urbanističkog planiranja;

Rukovodilac izrade Plana, može, ukoliko smatra da je potrebno angažovati i stručnjake iz drugih oblasti, uz saglasnost Ministarstva.

Jedan član može biti određen za učešće u jednom ili više stručnih timova iz stava 3 ovog člana.

Za potrebe detaljnije razrade na nivou teritorija lokalnih samouprava, rukovodilac izrade formira širi tim, koji čine lica različitih profila sa najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima prostornog ili urbanističkog planiranja.

Rukovodilac izrade i koordinatori pojedinačnih stručnih timova čine sintezni tim izrade Plana generalne regulacije Crne Gore.

Rukovodilac izrade Plana će nadležnom Ministarstvu, dostaviti na uvid, odnosno stručnu ocjenu u skladu sa Zakonom, sljedeće faze, razrađene za nivo pojedinačnih regiona, nacionalnog parka ili područja pod zaštitom UNESCO:

- Koncept Plana;
- Nacrt Plana; i
- Predlog Plana.

Rukovodilac izrade Plana će na osnovu sintezne ocjene postojećeg stanja, prostorno planske i studijske dokumentacije, ocjene iskazanih zahtjeva i potreba zainteresovane javnosti i organa za tehničke uslove, ocjene prirodnih uslova za razvoj, a naročito u dijelu mogućnosti korišćenja prostora i pogodnost terena za gradnju i analize mogućnosti za usmjeravanje daljeg prostornog razvoja u planskom periodu, kao i zahtjeva za utvrđivanje područja od posebnog značaja i/ili područja sa posebnim režimom zaštite, izraditi Koncept plana, saglasno Pravilniku.

Rukovodilac izrade će, saglasno Zakonu, dostaviti Nacrt Plana Ministarstvu kako bi se u zakonskom postupku sprovela procedura utvrđivanja Nacrta Plana.

Rukovodilac izrade je dužan da u Predlog Plana, a nakon sprovedenog postupka i stručne ocjene i javne rasprave, ugradi sve prijedloge i mišljenja nadležnih organa.

Predlog Plana će rukovodilac izrade dostaviti Ministarstvu, kako bi se u zakonskom postupku sprovela procedura donošenja ovog planskog dokumenta.

Po usvajanju Plana, rukovodilac izrade će Ministarstvu predati konačnu verziju Plana u adekvatnoj formi koja je definisana Pravilnikom o načinu potpisivanja, ovjeravanja, dostavljanja, arhiviranja i čuvanja planskog dokumenta ("Sl. list CG", broj 76/17).